

The background of the book cover is a photograph of a cozy interior. On the left, a dark wooden window frame with multiple panes is visible, with bright light streaming through. Below the window, a green plant with long, thin leaves sits on a surface. To the right, a brown leather armchair is partially visible. In the center-right, a wooden desk holds a vintage typewriter and several books. The overall atmosphere is warm and literary.

La Comédiathèque

*Prozor
preko puta*

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Tekst ove drame može se besplatno preuzeti. Međutim, prava na izvođenje, koja predstavljaju pravičnu naknadu za autorov rad, zakonska su obaveza. Bez obzira na to da li ste amaterska ili profesionalna pozorišna grupa, morate zatražiti odobrenje za izvođenje drame i platiti odgovarajuću autorsku naknadu za produkciju. Za kontakt sa Jean-Pierreom Martinezom i podnošenje zahteva za odobrenje za izvođenje jednog od njegovih dela:
<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

Prozor preko puta

Jean-Pierre Martinez

Prevod i adaptacija na srpski: autor

Ostareli romanopisac na ivici samoubistva iznenada ugleda mladu ženu koja tvrdi da je izgubila mačka. Poseta koja će mu promeniti život...

Likovi

Aleksandar

Madison

© La Comédiathèque

Dnevna soba beogradskog stana. Boemska atmosfera. Na malom pisaćem stolu stara pisaća mašina i nekoliko fascikala. Ulazi Aleksandar, pisac u šezdesetim godinama ili stariji, odeven ležerno, ali pažljivo. U ruci drži uže sa omčom. Pogleda prema plafonu, zatim se popne na stolicu, očigledno tražeći mesto za koje bi mogao da pričvrsti uže. Ne nalazi ništa pogodno pa silazi. Sedne za sto i umorno uzdahne. Otvori fioku, izvadi kutiju cigareta i jednu prinese ustima. Umesto da je zapali, spusti je na sto i iz fioke izvadi pištolj. Dugo gleda oružje. Čuje se tiho kucanje na vratima. Izgubljen u mislima, ne čuje. Prisloni cev pištolja na slepoočnicu. Ponovo kucanje, malo jače. I dalje ne čuje. Kao da okleva da povuče obarač. Zatvori oči... Tada se pred njim iznenada pojavi mlada žena. To je Madison, studentkinja u dvadesetim ili tridesetim godinama, odevena prilično klasično.

Madison (vrisne) – Ne!

Iznenaden, Aleksandar se trgne. Naglo ustane i uperi pištolj u Madison.

Aleksandar – Samo jedan pokret i pucam!

Madison – Ne pucajte, molim vas!

Aleksandar – Ruke uvis!

Mlada žena odmah digne ruke.

Madison – Evo, vidite, nisam naoružana... Sada vas molim, spustite pištolj.

Kad vidi da mlada žena ne deluje opasno, spusti oružje.

Aleksandar – Koji đavo radite ovde? I kako ste uopšte ušli?

Madison – Sve ću vam objasniti... Samo da dođem do daha...

Aleksandar – Jeste li vi ludi? Umalo nisam dobio infarkt!

Madison – Izvinite, vrata su bila odškrinuta i...

Aleksandar – I vi ste to shvatili kao poziv da uđete u moj stan...?

Madison – Ne, ali...

Aleksandar – Šta hoćete? Da me opljačkate? Ovde nema ničega vrednog, verujte mi.

Madison – Ja sam vaša komšinica.

Aleksandar – Komšinica iz susednog stana? Ona ima osamdeset godina...

Madison – Komšinica preko puta... (*Pokazuje prema zamišljenom prozoru na strani publike.*) Onaj prozor tamo pripada mom stanu.

Aleksandar – Preko puta? Taj je stan godinama prazan.

Madison – Više nije.

Aleksandar – Dobro... I?

Madison – Izgubila sam mačka... Niste ga možda videli? Ili ga pustili k sebi... Ako je i on ušao nepozvan...

Aleksandar – Ne, nisam. Vaš mačak je, izgleda, bolje vaspitan od vas...

Deluje vrlo potreseno.

Madison – Nema ga već dva dana. Po celom kraju sam izlepila oglase s njegovim imenom i fotografijom. Niste ih videli?

Aleksandar – Vrlo retko izlazim... a takve oglase nikad ne gledam. Uostalom, nisam baš dobar u prepoznavanju mačjih lica...

Napravi nekoliko koraka po sobi.

Madison – Tofu! Tofu!

Aleksandar – Zašto tako vičete? Jeste li vi normalni?

Madison – Zove se Tofu.

Aleksandar – Vaš mačak se zove Tofu? Vi mene zezate...

Madison – Uopšte ne. Zašto?

Aleksandar – Dobro, vaš mačak se zove Tofu i nije se vratio kući dva dana. Nije baš kraj sveta, zar ne?

Madison – Naravno da je ozbiljno! Ako ga brzo ne pronađem, umreće... To je kućni mačak, razumete, nije naviknut da živi napolju i da se sam snalazi...

Aleksandar – To je zaista vrlo žalosno. U moje vreme mačke su živele na selu. Ili eventualno u kući s velikim vrtom. Po ceo dan bi lovile miševe, a vraćale se kući samo kad ništa ne ulove, da ih nahranimo, malo pomazimo i pustimo da spavaju na kauču...

Madison – Da, ali ovaj mačak ne jede miševe. Vegetarijanac je.

Aleksandar – Molim?

Madison – Ja ne jedem meso, pa ga ne jede ni moj mačak.

Aleksandar – A šta onda jede?

Madison – Granule! Granule s povrćem, kao i ja.

Aleksandar – I vi jedete granule?

Madison – Ponekad, da. Ne mačje granule, naravno.

Aleksandar – Mačak vegetarijanac... Nisam ni znao da to postoji... I zato se zove Tofu...?

Madison – Da... a i zato što je malo luckast.

Aleksandar – I pretpostavljam da je sam odlučio da više ne jede meso, naravno...?

Madison – U svakom slučaju, nikad se nije žalio.

Aleksandar – A mislite li da sada i tigrovima i lavovima u cirkusu daju granule s povrćem?

Madison – Ne znam... Uostalom, protivim se životinjama u cirkusu...

Aleksandar – Ali ne i mačkama zatvorenima u stanu...

Madison – Zaključujem da vi nemate kućnih ljubimaca...

Aleksandar – Ne. Mrzim i sam pojam kućnog ljubimca. I pojam pripitomljavanja uopšte. (*Pretećim tonom.*) Ja sam, recimo, ostao divlji...

Nimalo impresionirana, pogleda po sobi.

Madison – Znači, niste videli mog mačka?

Aleksandar – Ne, nisam video vašeg veganskog mačka. I, ako dozvoljavate, mislim da je ovaj besmisleni razgovor dovoljno dugo trajao.

Odjednom se ukoči.

Madison – Tišina!

Aleksandar – Molim?

Madison – Niste čuli mijaukanje?

Aleksandar – Mjaukanje? Ne, ništa nisam čuo. Ali znate, počinjem pomalo slabije da čujem. Kad budete mojih godina, videćete da to nema samo loše strane. Naročito ako imate bučne komšije...

Madison – Ja ne pravim nikakvu buku, uveravam vas. Uostalom, već više od mesec dana živim u stanu tačno preko puta vašeg, a vi ste i dalje mislili da je prazan.

Aleksandar – Dobro, nisam primetio da ste se uselili i voleo bih da tako i ostanete. Ako nemate ništa drugo da mi kažete, pustite me da nastavim ono što sam radio, a vi se vratite da tražite svog mačka...

Madison – U redu, neću vas više uznemiravati...

Aleksandar – Hvala.

Krene prema izlazu, ali se predomisli.

Madison – Ali... ne sviđa mi se pomisao da vas ostavim ovakvog.

Aleksandar – Kako to, ovakvog...?

Madison – Pa... kad sam ušla, upravo ste...

Aleksandar – Šta?

Madison – Niste baš izgledali dobro, zar ne?

Aleksandar – A po čemu ste to zaključili?

Madison – Držali ste pištolj na slepoočnici.

Iznenadeno pogleda pištolj koji još drži u ruci.

Aleksandar – Ah, to... Pa šta?

Madison – Pa... delujete mi pomalo... potišteno, zar ne?

Aleksandar – Potišteno...? Slušajte, gospođice, kad sam bio vaših godina, moto naše generacije bio je: živi brzo, umri mlad i ostavi lep leš. Zvuči li vam poznato?

Madison – Džejms Din...

Aleksandar – Seksali smo se bez kondoma, vozili motore bez kacige i uzimali kojekakve zabranjene supstance čiji, verujte mi, tačan sastav niko nije znao... Pedeset godina kasnije, ono malo staraca poput mene koji su preživeli to blaženo doba izlazi na ulice jer se plaši vakcine... I vi očekujete da ne budem potišten?

Madison – Razumem...

Aleksandar – Ne verujem... Ali ako budete imali tu nesreću da doživite moje godine, videćete. Starost je brodolom.

Madison – De Gol...

Aleksandar – Šatobrijan je to rekao pre njega... Ali u pravu ste. Ostariti znači preći od Buntovnika bez razloga do Memoara s onu stranu groba.

Madison – Lepo rečeno.

Aleksandar – Da... Problem je što se danas mladi već ponašaju kao starci.

Madison – U svako doba mladost je htela da promeni svet, zar ne...?

Aleksandar – Današnja ne želi da promeni svet. Samo želi da spase planetu. A ni to joj baš ne ide...

Madison – A vi, jeste li uspeali da promenite svet?

Aleksandar – Ne, ali smo se barem dobro zabavili.

Madison – Vi više ne delujete baš kao neko ko se dobro zabavlja...

Aleksandar – Ni vi, očigledno... Inače ne biste bili u vezi s mačkom...

Madison – Barem nisam sama...

Aleksandar – I vi ozbiljno mislite da ćete spasiti planetu... tako što jednog mesojeda, koji ništa nije tražio, hranite granulama s povrćem?

Madison – Ne znam... Ali da bismo promenili svet, najpre moramo da spasemo planetu, zar ne? Kakvog smisla ima dizati revoluciju na Titaniku?

Aleksandar – U svakom slučaju, zavidim svima iz moje generacije koji su umrli pre tridesete. Možete li da zamislite Džimija Hendriksa i Dženis Džoplin u staračkom domu, kako između dve partije skrebla raspravljaju o mogućoj opasnosti neke vakcine... Radije bih umro nego to gledao...

Madison – Nemojte tako govoriti...

Aleksandar – Nažalost, književnost nije baš rokenrol. A pisci najčešće umiru u krevetu.

Madison – Vi ste pisac?

Aleksandar – To vas se ne tiče... Ne znam ni zašto o svemu tome razgovaram s vama. Uopšte vas ne poznajem... I šta vi još radite ovde?

Spremi pištolj u fioku.

Madison – Mogli ste da se povredite...

Aleksandar – Mogao sam i vas da ubijem... Kad provalite u tuđi stan, uvek postoji taj rizik... Pozvao bih se na nužnu odbranu i verovatno ne bih ni bio osuđen... *(Primeti da joj se zavrtelo i zabrinuto je pogleda.)* Jeste li dobro?

Madison – Izvinite, proći će... Imate li čašu vode?

Na trenutak okleva.

Aleksandar – Sedite malo, doneću vam.

Izađe. Ona se odmah pribere i iskoristi priliku da razgleda sobu. Sa stola uzme uokvirenu fotografiju neke žene i pogleda je. Brzo je vrati kad se on pojavi s čašom vode i pruži joj je.

Madison – Hvala...

Uzme čašu i popije je naskap.

Aleksandar – Da li vam je bolje?

Madison – Da, hvala...

Pokuša malo da ublaži ton.

Aleksandar – Izvinite što vas ovako dočekujem... Odvikao sam se od društva...

Madison – Znači, i vi živite sami?

Aleksandar – Zar se toliko vidi?

Madison – Po onome što ste upravo rekli, pretpostavljam da nemate ni dece.

Aleksandar – Zašto mislite da nemam dece?

Madison – Imate ih?

Aleksandar – Ne... I kad vidim današnji svet, drago mi je što ih nemam...

Madison – Da...

Aleksandar – Ako želite da spasete planetu, trebalo bi prvo da prestanete da rađate decu, zar ne?

Madison – Ali... hoćemo li prestankom rađanja dece spasiti čovečanstvo?

Aleksandar – A kad čovek pomisli da danas svi odavde samo gledaju kako da odu negde drugde...

Madison – Da, a ja sam rešila da dođem baš ovde...

Aleksandar – Vi niste Srpkinja...?

Madison – Zovem se Madison. Amerikanka sam.

Aleksandar – A ipak savršeno govorite srpski, bez imalo naglaska...

Madison – Moja baka je bila Srpkinja. Ona me je naučila srpski, Vukov jezik. Došla sam u Beograd da studiram književnost na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

Aleksandar – I zato je, naravno, čista slučajnost što ste mi se danas našli na putu... Madison.

Madison – Vi ste Aleksandar, zar ne?

Aleksandar – Kako to znate?

Madison – Videla sam vaše ime na poštanskom sandučetu dole. Aleksandar Jovanović... Jeste li možda u rodu sa...?

Aleksandar – Sa slikarem? Ne, nimalo.

Madison – Sa piscem!

Aleksandar – Amerikanka ste, a znate za Aleksandra Jovanovića... kojeg se gotovo niko ni u Srbiji više ne seća.

Madison – Preterujete... Svi znaju Aleksandra Jovanovića. Njegova slava je odavno prešla granice Srbije. Barem među onima koje zanima književnost. Dakle?

Aleksandar – Da... Ja sam.

Madison – Ne mogu da verujem! Aleksandar Jovanović, legendarni autor nekoliko remek-dela književnosti dvadesetog veka!

Aleksandar – Ako vi tako kažete...

Madison – Tajanstveni pisac koji danas živi povučeno, godinama ništa nije objavio i odbija sve intervjuove... To ste zaista vi?

Aleksandar – Nešto mi govori da ste to znali i pre nego što ste mi provalili u stan. Grešim?

Na trenutak okleva.

Madison – Ne, priznajem...

Aleksandar – Znači, izmislili ste priču o mačku samo da biste dobili intervju...

Madison – Priča o mačku je istinita, kunem se... Ali istina je i da sam se uselila baš preko puta vas s određenom namerom.

Aleksandar – Namerno ste iznajmili stan nasuprot mom da biste mogli da me špijunirate?

Madison – Špijuniram vas? Naravno da ne! Velika sam obožavateljka vašeg dela. Kad sam stigla u Beograd, pokušala sam da stupim u kontakt s vama. Ali vaš agent mi je poručio da ne želite nikoga da primete.

Aleksandar – A šta tačno u toj rečenici niste razumeli?

Madison – Prešla sam Atlantik u nadi da ću vas upoznati. Tražila sam stan. Ovaj preko puta bio je slobodan i odmah sam iskoristila priliku...

Aleksandar – Vi ste potpuno ludi! Upozoravam vas, ako me ne ostavite na miru, prijaviću vas zbog uznemiravanja. I šta uopšte želite od mene? Jeste li novinarka?

Madison – Studentkinja sam, rekla sam vam. U Njujorku sam pisala diplomski rad o vašem delu. Zatim sam odlučila da dođem u Beograd i nastavim istraživanje, jer je taj grad mesto radnje većine vaših romana. Znate, za nas Amerikance Beograd ima neku posebnu, pomalo romantičnu balkansku atmosferu.

Aleksandar – I mislite da ćete takvim klišejima rasvetliti skriveno značenje mog dela?

Madison – Želite li da čujete naslov moje disertacije?

Aleksandar – Ne.

Madison – „Figura odsutnosti u romanesknom svetu Aleksandra Jovanovića.“

Aleksandar – Sve ste shvatili... Kod većine ljudi, počev od vas, najviše cenim upravo odsutnost. Zato vas molim da odete.

Madison – Kad čovek ima sreću da proučava živog autora, normalno je da poželi da ga upozna. Da malo bolje upozna njega, a preko njegovog života i bolje razume njegovo delo.

Aleksandar – To je greška, verujte mi. Bolje je proučavati delo i ništa ne znati o autoru. Mnogi veliki pisci u životu su bili vrlo mali ljudi. Ako nisu bili potpuni gadovi. Isto važi za umetnike i naučnike. Tako je to. Geniji retko postanu simpatičniji kad ih upoznate... Iako se, da vas umirim, ne smatram genijem...

Madison – Razumem vašu skromnost, ali ipak... Ekskluzivni razgovor s autorom Hronika Skadarlije bio bi kruna mog istraživanja.

Aleksandar – Pročitali ste ih?

Madison – Upravo me je taj roman ubedio da dođem da studiram u Beograd. Za mene je to vaša najbolja knjiga.

Aleksandar – A taj roman se nije najbolje prodavao...

Madison – Pretpostavljam da je roman dobrim delom autobiografski.

Aleksandar – Već sam vam rekao... Čitaocu to nije važno...

Madison – A da ne govorimo o tom tajanstvenom rukopisu na kojem navodno radite godinama...

Aleksandar – Ne pišem ništa. To je legenda koju održava moj izdavač da me ljudi ne zaborave sasvim i da se moje stare knjige još ponešto prodaju. U svakom slučaju, neću dati nikakav intervju. Ni vama ni bilo kome drugome. (*Približi joj se preteći.*) A sada van!

Umesto da ode, ona mu se suprotstavi.

Madison – Ne!

Iznenaden je njenom odlučnošću.

Aleksandar – Kako to mislite, ne?

Madison – Neću vam dozvoliti da se ubijete pre nego što mi date taj intervju. Za njega bih bila spremna da preplivam Atlantik!

Aleksandar – Vratite se odakle ste došli na pedalini ako želite, mene se to ne tiče...

Ponovo joj pozli.

Aleksandar – Ovo je drugi put da se skoro onesvestite preda mnom... Previše čitate sladunjave ljubavne romane, gospođice. Danas se, osim u pozorištu, žene više ne onesvešćuju svaki čas čim ih nešto uznemiri...

Madison – Ne glumim, uveravam vas.

Kao da okleva.

Aleksandar – Hoćete da pozovem hitnu pomoć?

Madison – Ne, samo moram na trenutak da sednem.

Aleksandar – A onda ćete otići?

Madison – Obećavam.

Sedne i dođe do daha.

Aleksandar – Već sam vam dao čašu vode... Hoćete li čašicu konjaka?

Madison – Hoćete da me dokrajčite, je l' tako?

Aleksandar – Prekasno je, nažalost. Trebalo je odmah da pucam u vas, mogao sam da se pozovem na nužnu odbranu. Sad više ne bih mogao da poreknem predumišljaj...

Madison – Zašto uopšte držite pištolj kod kuće?

Aleksandar – Prvobitno da oteram nepoželjne goste. Očigledno ni to nije dovoljno...

Madison – Iako ste pomalo mizantrop, kao mnogi pisci... svima nam treba društvo, zar ne?

Aleksandar – Osećam da ćete mi predložiti da nabavim mačku... Hoćete da mi uvalite svoju, je l' tako?

Madison – Zar vam samoća ne pada teško?

Aleksandar – Samoća... Kao kafa. U početku je malo gorka. Onda se naviknete. Zatim vam se dopadne. I na kraju više ne možete bez nje.

Madison – Trebalo bi da napišete zbirku aforizama. Sigurna sam da bi se odlično prodavala.

Aleksandar – A šta uopšte znači ne biti sam? Živeti u paru i cele godine ponavljati iste banalnosti? Povremeno vidati porodicu ili prijatelje, pazeći da izbegnete sve važne teme oko kojih biste mogli da se posvađate? Sresti komšije na stepeništu i razgovarati o vremenu? Pričati s mačkom kao da vas razume?

Madison – Kad pišete, ipak se nekome obraćate.

Aleksandar – Upravo sam zato prestao da pišem.

Madison – Ne verujem vam.

Aleksandar – Ne tražim da mi verujete. Tražim da me ostavite na miru...

Madison – Znači, ipak ne želite da mi date intervju?

Aleksandar – Više nemam šta da kažem. Još gore, nemam više ni s kim da razgovaram. A ima dana kad mi se ne razgovara ni sa samim sobom.

Madison – To je tužno...

Aleksandar – To je život... A moj se, ovako ili onako, bliži kraju...

Madison – Možda i moj...

Aleksandar – Četrdeset ste godina mlađi od mene. Mogao bih da vam budem otac.

Madison – Ili čak deda.

Aleksandar – Hvala na toj napomeni, veoma ljubazno. U svakom slučaju, vaš život tek počinje.

Madison – Da... Ali mogao bi uskoro da se završi...

Aleksandar – Šta time hoćete da kažete?

Madison – Imam srčanu bolest. Lekari kažu da mi je ostalo još samo nekoliko godina. Možda samo nekoliko meseci. Zato sam došla u Srbiju da ostvarim svoj poslednji san: da vas upoznam...

Očigledno ga je to pogodilo.

Aleksandar – Kako to, srčanu bolest?

Madison – Rođena sam sa srčanom manom. Srce mi je preslabo. Može da otkáže u svakom trenutku.

Aleksandar – I zato vam dolaze ti napadi slabosti?

Madison – Već na najmanji stres srce počne ubrzano da mi kuca i može da stane.

Na trenutak okleva.

Aleksandar – Nemojte mi reći da ste to izmislili samo da se ne bih usudio da vas uznemirim... i da biste me tako naterali da pristanem na intervju.

Madison – Nažalost, ne...

Aleksandar – Žao mi je.

Madison – Niste vi krivi.

Aleksandar – Ne, ali kakva ironija. Ja sam star, ništa me više ne veseli i razmišljam o kraju... Vi ste mladi, život je pred vama, a sopstveno srce vas izdaje...

Madison – Ne mogu to da promenim, pa čemu da se bunim?

Aleksandar – A još se i smešite...

Madison – Govorim sebi da će možda baš meseci koji su mi ostali biti najlepší u životu.

Aleksandar – Vaša me životna radost baca u depresiju. Nikad ni u šta ne sumnjate?

Madison – Više nemam vremena za sumnje. Zato sam vam i provalila kroz vrata...

Pauza.

Aleksandar – I zaista nema nikakve nade?

Madison – Ima. Transplantacija. Ali treba pronaći donora...

Aleksandar – Mogao bih da vam dam svoje srce, meni više neće trebati... Ubijem se i doniram vam organe...

Madison – Bojim se da nije baš tako jednostavno. Naročito sa srcem. Nije kao s organima koje imamo u paru. Bubrežima, plućima...

Aleksandar – Testisima...

Madison – Za srce donor mora biti moždano mrtav...

Aleksandar – Moždano mrtav? Ponekad se pitam nisam li ja već takav. Kao i mnogi ljudi oko mene, uostalom...

Madison – Donor mora biti mrtav, srce mora biti zdravo i mora brzo da se izvadi. A to se, nažalost, dešava vrlo retko. I lista pacijenata koji čekaju transplantaciju veoma je duga...

Aleksandar – Kažu da u Kini organe uzimaju od osuđenika na smrt. To je, naravno, mnogo praktičnije. Najpre odredite datum transplantacije, a osuđenika pogubite istog dana.

Madison – To je užasno...

Aleksandar – Da, ali tako primalac ima dovoljno vremena da mirno doleti iz Evrope ili Sjedinjenih Država. Neki usput malo i turistički razgledaju. Naravno, ništa od toga nije besplatno. Nemam pojma koliko danas u Kini košta jedno srce. Jeste li se raspitali?

Madison – Nisam...

Aleksandar – To biste lako mogli da pronadete na internetu...

Madison – Hvala.

Aleksandar – Izvinite, ne bih smeo da se šalim s tim... pogotovo ne pred vama. Ali humor je valjda sve što nam još ostaje, zar ne?

Madison – Da...

Aleksandar – Premda ovo što sam vam upravo ispričao uopšte nije šala...

Madison – Radije bih umrla nego živela sa srcem osuđenika na smrt, čak i vašim... Dakle?

Aleksandar – Dakle šta?

Madison – Imate li srca da me pustite da odem a da nisam ostvarila svoj san?

Aleksandar – Vi ste poprilično tvrdoglavi...

Madison – To ću shvatiti kao kompliment.

Aleksandar – A ko meni garantuje da ne lažete?

Madison – Ko bi izmislio takvu priču? Samo da dobije intervju s piscem kojeg su svi već zaboravili...

Aleksandar – Najzad priznajte da su svi već zaboravili Aleksandra Jovanovića.

Madison – Znači, pristajete?

Aleksandar – Čim mi pokažete medicinsku dokumentaciju koja dokazuje da ne lažete.

Madison – Žao mi je, nemam je kod sebe.

Aleksandar – Živite preko puta... Otiđite po nju...

Madison – Mislila sam da biste mi mogli verovati na reč. Moram priznati da sam malo razočarana.

Aleksandar – Ako vam dam intervju, to je tek početak, verujte mi. Sa mnom ćete se tek razočarati, videćete.

Ustane i razgleda sobu. Pogled joj se zaustavi na staroj pisaćoj mašini.

Madison – Još uvek pišete na pisaćoj mašini?

Aleksandar – Na toj mašini sam zaista napisao sve svoje romane. Ali nemojte pokušavati da me uhvatite u zamku. Rekao sam vam da godinama više ne pišem.

Madison – Zašto?

Aleksandar – Reči su kao novčanice: kad ih pustite previše u opticaj, gube vrednost... Pogledajte šta se danas dešava na društvenim mrežama. Svako deset ili dvadeset puta dnevno objavi neko svoje mišljenje. O svemu. Inflacija lažnog novca koja je obezvredila pravi. Reči više ništa ne znače.

Madison – Ne možete ljudima zabraniti da brbljaju. Nekad se to radilo u kafiću, danas na Fejsbuku. Ali uvek će biti velikih autora poput vas.

Aleksandar – Veliki autori se više ne čitaju. Citiraju se. Pogrešno i van konteksta. Uvek isti citati, ponavljani iznova dok ne izgube svaki smisao... Kopiranje i lepljenje zamenili su mišljenje... a emotikoni osećanja.

Madison – Smem li da vas citiram u zaključku svoje disertacije?

Aleksandar – Optužiće me za elitizam. Reći će da mislim kako samo šačica odabranih sme da govori, a ostali treba da ćute i slušaju. To nije istina. Mislim da bi svi trebalo da ćutimo.

Madison – Šta predlažete? Minut ćutanja?

Aleksandar – Minut? Ne. Celu godinu. Vek. Milenijum ćutanja. Možda bi naše reči tada ponovo nešto značile, posle verbalnog proliva koji je poslednjih godina preplavio društvene mreže.

Madison – Zanimljiva analiza, ali govori se i da ste prestali da pišete zbog nesrećne ljubavi?

Aleksandar – Ljudi svašta govore...

Madison – Ali ni vi to ne poričete...

Aleksandar – To ne znači da je istina...

Ponovo uzme fotografiju sa stola.

Madison – Ko je ova žena na fotografiji?

Aleksandar – To vas se ne tiče.

Madison – Lepa je.

Aleksandar – Čak i ako ste zaista bolesni, to vam ne daje pravo da kopate po mom privatnom životu.

Madison – Taj portret sam primetila čim sam malo pre ušla... i učinilo mi se da mi je to lice poznato.

Uzme joj fotografiju, pogleda je i vrati na mesto.

Aleksandar – To je žena koju sam voleo pre mnogo godina...

Madison – Dok ste bili hipi?

Aleksandar – Zapravo i nisam bio neki hipik... Bio sam otvoren za nove ideje. I povremeno bih zapalio džoint. Ali vodio sam računa o zdravlju i već sam mislio na karijeru. Za pisanje je ipak potreban određeni komfor, znate? Da biste postali veliki pisac, ponekad morate ostati malograđanin...

Madison – A ona?

Aleksandar – Ona je bila slobodna žena. Mislila je samo na sadašnji trenutak. Živela je iz dana u dan.

Madison – Gde ste je upoznali?

Aleksandar – Na hodniku... Živela je u stanu preko puta. U onom u kojem vi danas živite. Zapravo ga je delila s prijateljima koji su stalno dolazili i odlazili. Ljudima iz celog sveta. Muzičarima, umetnicima... Taj stan je pomalo ličio na neku hipi-komunu iz „Kose“. Vrata su uvek bila otvorena.

Madison – A kad su vrata već bila otvorena, jednog dana je jednostavno otišla. Kao moj mačak...

Aleksandar – Želela je da obiđe svet. Da doživi nova iskustva. Da upozna nove ljude. Život u tradicionalnom paru tada nam baš i nije bio ideal. Njoj sigurno nije.

Madison – Ali volela vas je...

Aleksandar – Da. Na svoj način, mislim. Premda nije volela samo mene...

Madison – Slobodna ljubav...

Aleksandar – Nismo hteli da budemo poput svojih roditelja, i bili smo u pravu. Samo nismo znali šta drugo da smislimo. Nešto što bi ipak moglo malo da potraje... Živeli smo u trenutku. Nismo planirali da ostarimo... A oni koji nisu umrli pre tridesete uglavnom su veoma loše ostarili. Jeste li ikada videli ostarelog bitnika? Nije lep prizor, verujte mi...

Madison – Znači, pustili ste je da sama nastavi putovanje...

Aleksandar – Nisam mogao da je zadržim... a nisam ni imao pravo. Jednog lepog jutra otišla je...

Madison – Kuda?

Aleksandar – U Avganistan. Danas zvuči nestvarno, ali tada je to bila vrlo popularna destinacija za hipike. Hašiš se prodavao slobodno i bio je vrlo jeftin. Ako ste ovde radili godinu dana, tamo ste mogli da živite čitavu godinu. A postojala je i ta fascinacija Istokom. Gledano iz tadašnje Jugoslavije, za hipike je Avganistan bio raj.

Madison – A vi ste ostali...

Aleksandar – Već sam mislio na budućnost... i shvatio da moja budućnost nije u Avganistanu.

Madison – Ipak ste mogli da pođete s njom. Iz ljubavi...

Aleksandar – Naravno... I verovatno bi me pustila da pođem... Ali njen san nije bio romantično putovanje udvoje. A još manje bračno putovanje. Odlazak u Aziju bio je svojevrsno inicijacijsko putovanje. Putovalo se u grupi, veoma daleko od malograđanske predstave o ljubavi udvoje...

Madison – Pa ste ostali u Beogradu... ali je nikada niste zaboravili.

Aleksandar – Nadao sam se da će se jednog dana vratiti... Ili da će barem poslati neki znak... Razglednicu... Ali više je nikad nisam video...

Madison – Niste pokušali da je pronađete?

Aleksandar – Internet još nije postojao... Kad neko odluči da nestane iz vašeg života, stvarno nestane. A onda su prolazile godine...

Madison – Danas biste mogli da pokušate da je pronađete.

Aleksandar – Čemu? Možda je mrtva. Ili se udala, ima petoro dece i sto dvadeset kilograma.

Madison – A možda je živa, još uvek lepa žena, i možda vas se ponekad seti.

Aleksandar – Radije ne bih znao... Radije bih sačuvao sliku lepe mlade žene koju vidite na toj fotografiji. Možete li da zamislite šok posle četrdeset godina? Sami sebe ne vidimo kako starimo, ali kod drugih to itekako primetimo, verujte mi.

Madison – Nisam sigurna da ću ja ikada videti sebe kako starim...

Aleksandar – Izvinite, nije trebalo to da kažem.

Pauza.

Madison – Niste čuli mijaukanje?

Aleksandar – Ne... Još uvek ne...

Madison – Možda se negde ovde sakrio...

Aleksandar – Nadam se da nije.

Madison – Obećajte mi da ćete se, ako umrem, brinuti o mom mačku.

Aleksandar – Ma nećete umreti! A vaš mačak će verovatno umreti pre vas. Mislim... Koliko uopšte živi mačka?

Madison – Petnaestak godina.

Aleksandar – A koliko godina ima vaš mačak?

Madison – Dve godine.

Aleksandar – Aha...

Madison – Dakle? Biste li ga uzeli?

Aleksandar – Podsećam vas da sam, kad ste ušli, držao pištolj na slepoočnici.

Madison – Upravo zato. To bi vam dalo razlog da se ne ubijete...

Aleksandar – Ako bih morao da hranim mačka granulama s povrćem i svakog dana mu čistim pesak, na to mislite?

Madison – Da, ako biste morali da brinete o nekome. Kad biste imali nekoga kome je stalo do vas, kome ste potrebni i ko vas čeka kod kuće kad se uveče vratite.

Aleksandar – Čekao me? Gotovo više i ne izlazim iz kuće, a kamoli uveče...

Madison – Jeste li malo pre zaista hteli da se ubijete ili je to bio poziv u pomoć?

Aleksandar – U svakom slučaju, ne sećam se da sam vas zvao...

Madison – A ipak sam nekako čula vaš poziv.

Aleksandar – Istina je, sve teže nalazim razloge za nadu.

Madison – Želite li da razgovarate o tome?

Aleksandar – S obzirom na vašu situaciju, bilo bi mi neprijatno da vas opterećujem spiskom svega što mene baca u depresiju.

Madison – Nastaviti da se borite i kad znate da je rat već izgubljen... Zar nije upravo to prava hrabrost?

Aleksandar – Nikad nisam rekao da sam hrabar. Voleo bih da sam hrabar koliko vi.

Madison – Nisam hrabra. Samo nemam izbora. Za razliku od vas.

Aleksandar – Ja? Meni je ostao samo izbor između užeta da se obesim i pištolja da sebi raznesem mozak...

Madison – Imate pravo... Stvarno ste depresivni...

Aleksandar – Upozorio sam vas, ja sam stari kreten. Ne znam da li je ovo doba gore od onoga u mojoj mladosti. Možda sam samo postao svesniji. A lucidnost obično ne podstiče optimizam.

Madison – Znaite šta, ipak bih popila čašicu konjaka.

Aleksandar – Jeste li sigurni?

Madison – Od nečega se mora umreti.

Natoči dve čašice konjaka. Nazdrave.

Aleksandar – U vaše zdravlje! Izvinite, čini mi se da sam opet rekao nešto neprikladno...

Ona se nasmeši. Ispiju konjak.

Madison – Ovo bi mrtvacu probudilo.

Aleksandar – Nisam pio već desetak godina. Nemam pojma koliko dugo ova boca stoji ovde. Ali alkohol dobro stari, zar ne? Bolje od alkoholičara, u svakom slučaju...

Madison – Ipak ima čudan ukus. Jeste li sigurni da je to konjak?

Pogleda bocu.

Aleksandar – Mislim da jeste... Ali više se ni ne sećam kakav ukus ima konjak...

Madison – Volela bih da sam upoznala mladića kakav ste nekad bili.

Aleksandar – Kojeg mladića?

Madison – Onoga koji je bio zaljubljen u ženu s fotografije. I koji je još imao životni žar...

Aleksandar – Ne znam da li bi vam se svideo.

Madison – Sigurno je bio pun zanosa i nade.

Aleksandar – Ambicije mi sigurno nije nedostajalo.

Madison – Zaista više nemate prijatelja?

Aleksandar – Ne podnosim starce, pa izbegavam ljude svojih godina koliko god mogu. Ne želim da mi neprestano budu ogledalo u kojem gledam sopstveno propadanje.

Madison – Sigurna sam da tokom svih tih godina ipak niste prestali da pišete.

Aleksandar – Zato ste me napili? U nadi da ću početi da vam poveravam tajne...

Madison – Pisac je zato pisac da piše.

Aleksandar – Dobro, istina je. Nastavio sam da pišem... Ali više ništa neću objaviti...

Madison – Zašto?

Aleksandar – Već sam vam rekao. Više ne pišem da bih bio čitan. Možda za neke buduće generacije. Današnjim čitaocima više nemam šta da kažem.

Madison – Ni meni?

Aleksandar – Ne poznajem vas. Zašto mislite da imam nešto da vam kažem?

Madison – Možda imamo više zajedničkog nego što mislite...

Aleksandar – Osim toga što smo oboje osuđeni na skori kraj?

Madison – Recite mi barem o čemu je vaša knjiga...

Na trenutak okleva.

Aleksandar – To je roman... vrlo ličan.

Madison – Dakle autobiografski...

Aleksandar – Recimo autofikcija, kako se danas kaže.

Madison – Zato ne želite da ga objavite? Zato što je previše ličan?

Aleksandar – Radije na taj rukopis gledam kao na intimni dnevnik. Ne volim egzibicionizam. Ako to objavim, reći će da sam pod stare dane postao pisac sladunjavih ljubavnih romana...

Madison – Mislila sam da vam nije stalo do toga što ljudi misle o vama.

Aleksandar – Očigledno još nisam dostigao taj stepen mudrosti.

Madison – Zato što je nedostižan.

Aleksandar – Ne gubite vreme pišući tezu o meni. Nije vredno toga, verujte mi.

Madison – Meni je važno.

Aleksandar – Ali zašto? Živite svoj život, zaboga! Pogotovo ako može da se završi svakog trenutka... Uostalom, ne verujem vam, a još mi niste pokazali nikakvu medicinsku dokumentaciju.

Madison – Ako mi ne verujete, zašto ste ipak pristali da razgovarate sa mnom?

Aleksandar – Pomislio sam da morate imati dobar razlog ako ste izmislili takvu priču. Koji?

Madison – Malo je komplikovano...

Aleksandar – Znači lagali ste. I srce vam je sasvim zdravo.

Madison – Recimo da su moji problemi sa srcem... više simbolične prirode.

Aleksandar – Zašto ste mi onda sve to ispričali?

Madison – Da vas raznežim, pretpostavljam. Hteli ste da me izbacite...

Aleksandar – Još uvek mogu...

Madison – Ali nećete.

Aleksandar – A zašto ne?

Madison – Zato što vas zanimam...

Aleksandar – Kažete da su vaši srčani problemi simbolični. Hoćete da kažete... nesrećna ljubav?

Madison – Na neki način... Kao i vi, patila sam zbog odsutnosti voljene osobe.

Aleksandar – A kakve to veze ima sa mnom?

Madison – Uskoro ću vam reći, obećavam. Ali pre toga htela bih da vas zamolim za jednu uslugu.

Aleksandar – Recite.

Madison – Htela bih da pročitam taj rukopis.

Aleksandar – Zašto bih vam ga dao?

Madison – Zato što duboko u sebi želite da ga neko pročita i kaže vam šta misli. Pisac uvek piše da bi bio čitan... i priznat. Da bi bio voljen...

Aleksandar – Jedina osoba čiju sam ljubav želeo... nestala je iz mog života pre više od četrdeset godina.

Madison – Gde je rukopis?

Pokaže fasciklu na stolu.

Aleksandar – Tamo...

Madison – Smem li ga videti?

Pruži ruku prema njemu, ali on je zaustavi.

Aleksandar – Ne!

Na trenutak okleva. U pogledu joj se pojavi tuga.

Madison – Na kraju ste ipak vi u pravu. Stvarno ste stari kreten. Ostaviću vas da se sažaljevate nad samim sobom...

Krene prema izlazu.

Aleksandar – Čekajte...

Okleva, zatim uzme rukopis i pruži joj ga.

Aleksandar – Dozvoliću vam da ga pročitate, pod jednim uslovom.

Madison – Slušam.

Aleksandar – Rukopis ne izlazi iz ovog stana.

Madison – Bojite se da ću ga kopirati i objaviti bez vaše dozvole?

Aleksandar – Uzmite ili ostavite.

Uzme fasciklu i odmeri joj težinu u ruci.

Madison – Trebaće mi malo vremena.

Aleksandar – Meni se ne žuri. A vama?

Madison – Ni meni.

Aleksandar – Imam sobu za goste, ako želite. Gotovo da je više i ne koristim. Svi moji prijatelji su mrtvi...

Madison – Hvala na gostoprimstvu.

Aleksandar – Ostaviću vas da čitate...

Izađe. Ona se udubi u rukopis.

Mrak.

Madison sedi u fotelji i još uvek čita rukopis. Okrene poslednju stranicu. Zatvori fasciklu i neko vreme zamišljeno sedi. Ustane i pogleda prema prozoru preko puta, na strani publike. Aleksandar dolazi s dve šolje kafe. Jednu stavi pred nju.

Aleksandar – Izvolite... Upozoravam vas, bez kofeina je. Ne računajte da će vas razbuditi.

Madison – Hvala.

Aleksandar – Znači, ipak niste stigli do kraja...

Madison – Upravo sam završila...

Aleksandar – Već? Nemoguće, sigurno ste preskakali stranice...

Madison – Nisam, uveravam vas...

Aleksandar deluje pomalo zabrinuto zbog tišine koja sledi.

Aleksandar – Nemojte misliti da morate da mi kažete šta mislite... Pogotovo ako vam se nije svidelo...

Madison – Progutala sam ga od prve do poslednje stranice. Cele noći nisam sklopila oka.

Aleksandar – Dobro... To me malo umiruje... Nisam mislio da sam napisao napet roman...

Madison – To je vaša najbolja knjiga. Ima ljudskosti koja je nedostajala svim prethodnima.

Aleksandar – Sad više ne znam da li to treba da shvatim kao kompliment... Barem kad je reč o ostatku mog opusa.

Madison – Vaši drugi romani bili su briljantni. Ovaj je potresan.

Aleksandar – Jeste li primetili? Tema se sasvim poklapa s temom vaše disertacije.

Madison – Moje disertacije...?

Aleksandar – „Figura odsutnosti u romanesknom svetu Aleksandra Jovanovića.“ Već ste zaboravili?

Madison – Nisam, naravno. I imate pravo. Priča o čoveku koji sa dvadeset godina odluči da živi tako da mu je jedino društvo duh njegove mladalačke ljubavi...

Aleksandar – Prva ljubav se nikad ne zaboravlja. Upravo zato što čeznemo za sopstvenom mladošću. Za svim onim prvim iskustvima... Treba ostati veran prvoj ljubavi. Čak i ako čovek ne može uvek da ostane veran prvoj ženi koju je voleo.

Madison – Da, ali postoji opasnost. Da počnete da živite u prošlosti...

Aleksandar – U svakom slučaju, nikad ne treba odustati od svojih snova. Dakle, mislite da bi trebalo da ga objavim?

Madison – Ako kažem da, hoćete li ga objaviti?

Aleksandar – Ipak ste stručnjakinja za moje delo.

Madison – Sigurna sam da bi ovaj roman mogao ponovo da pokrene vašu književnu karijeru... Po meni zaslužuje NIN-ovu nagradu.

Aleksandar – Nemojte ipak da preterujete. Cenim što  elate da mi podignete moral, ali mora da ostane bar malo uverljivo...

Madison – Potpuno sam iskrena, uveravam vas.

Aleksandar – I savršeno objektivna, naravno.

Madison – Sumnjate u to?

Aleksandar – Ne znam... Nešto mi govori da niste došli u Beograd samo da biste pisali disertaciju o piscu koji je izašao iz mode.

Pauza.

Madison – Istina. Nisam vam rekla celu istinu.

Aleksandar – Nemate bolesno srce. Nemate mačka. Pretpostavljam da niste ni studentkinja...

Madison – Istina je da sam Amerikanka i da sam došla u Srbiju da bih vas upoznala.

Aleksandar – Već nedeljama živite u stanu preko puta... Zašto ste došli baš sada?

Madison – Ju e ujutru sam kroz prozor videla kako pokušavate da pričvrstite ono u e za plafon. A zatim ste izvadili pištolj.

Aleksandar – Nisam našao mesto na koje bih pričvrstio u e.

Madison – Upla ila sam se za vas. Upla ila sam se da ćete nestati pre nego što uspem da vas upoznam. Potr ala sam ovamo... i improvizovala.

Aleksandar – Prilično uspešno. Trebalo bi da se bavite pozorištem... Ali znate, u životu kao i u pozorištu treba paziti na ono što vidimo iza zaves. Ponekad je to samo iluzija. Projekcija naših sopstvenih fantazija...

Madison – U e nije bilo za vežanje?

Aleksandar – A  ta ako sam samo hteo... da oka im luster?

Madison – A pištolj?

Izvadi oružje iz fioke.

Aleksandar – Mogao bi da bude igračka. Lažni pištolj za zastrašivanje provalnika... Ili obia an upaljač... (*Povu e obarač i iz cevi izbije plamen.*) Upalja  koji mi više i ne treba. Toliko se bojim smrti da sam prestao da pu im. Ali uvek držim kutiju cigareta nadohvat ruke, da sam sebi dokažem da mogu da odolim iskušenju. Prestao sam i da pijem alkohol, čak i kofein. Eto koliko pazim na zdravlje...

Madison – Znači, niste stvarno planirali da okon ate život?

Aleksandar – Nisam baš planirao. Poželeo možda jesam. Zapravo, to je jedina želja koja mi je još ostala. Želja da se sve završi. Ali za samoubistvo treba hrabrosti... A ja te hrabrosti nemam. Ili možda još nisam dovoljno očajan. Uostalom, čemu? Sačekaću svoj red, kao svi ostali...

Madison – Znači, naš susret je posledica običnog nesporazuma?

Aleksandar – Teško mi je da poverujem da bi neko prešao Atlantik samo da intervjuiše pisca poput mene. A ne verujem ni u slučajnost. Zašto ste onda ovde?

Madison – Reći ću vam, ali najpre hvala što ste mi ukazali čast da budem prva čitateljka ovog rukopisa.

Aleksandar – Zaista vam se svideo?

Madison – Remek-delo je. Ali imam jednu malu primedbu.

Aleksandar – Evo nas... Znao sam da mora da postoji neko „ali“... Slušam.

Madison – Kraj mi nije sasvim uverljiv...

Aleksandar – Imate pravo... To je nedovršena priča... Kao da joj nedostaje epilog...

Madison – Mogla bih da vam pomognem da ga pronađete...

Aleksandar – I vi pišete? Došli ste da mi predložite saradnju? Istina, ponestaje mi inspiracije, ali upozoravam vas, još nisam dotle došao da tražim pisca iz senke koji bi moje knjige pisao umesto mene.

Madison – Ne, nisam došla zbog toga...

Aleksandar – I priča o tezi je izmišljena. Dakle, niste izveli ovu predstavu samo zbog privilegije da sa mnom vodite književni razgovor...

Madison – Ne. Ne samo zbog toga...

Aleksandar – Onda zašto?

Madison – Mislim da je odgovor u rukopisu koji sam upravo pročitala. Prozor preko puta... Zašto taj naslov?

Aleksandar – Prozor preko puta... to je prozor stana u kojem danas živite. Tamo je živela žena koju sam nekad voleo.

Madison – I koja vam, otkako je otišla, ne izlazi iz misli.

Aleksandar – Često sam sanjao da će se vratiti. Da će jednog dana otvoriti moja vrata, kao što ste vi danas...

Madison – Zato ih uvek ostavljate otvorena...

Aleksandar – Ponekad mi se činilo da iza zavesa na prozoru preko puta vidim nečiju senku. Kad ste se vi uselili i kad bih noću ugledao svetlo, zamišljao sam da je to ona...

Madison – Bila sam samo ja.

Aleksandar – Pomalo ličite na nju... Zato sam se malo pre, kad sam vas prvi put ugledao, na trenutak trgao. Pomislio sam da je to ona. Sa dvadeset godina. A onda sam se setio da bi danas imala otprilike koliko i ja...

Madison – Istina, ličim na nju.

Aleksandar – Nemojte mi reći da ste njen duh.

Madison – Ne, sasvim sam stvarna.

Aleksandar – Ali postoji još nešto, zar ne?

Madison – Da.

Aleksandar – Zašto ste rekli da vam je njeno lice poznato?

Pauza.

Madison – Ja sam njena unuka.

Tišina.

Aleksandar – Njena unuka...?

Madison – Kad je otišla u Avganistan, bila je trudna. Saznala je ubrzo po odlasku.

Aleksandar – Trudna... s mojim detetom?

Madison – Da.

Aleksandar – Zašto mi ništa nije rekla?

Madison – Sami ste rekli. Bilo je to drugo doba. Nije htela da vam nametne to dete. Mislila je da može sama da ga odgaji. I upravo je to učinila.

Aleksandar – Nikad ništa nisam znao.

Madison – Ni ja, donedavno.

Aleksandar – Kad ste saznali?

Madison – Pre nekoliko godina. Kad sam napunila osamnaest, baka mi je ispričala tu priču. Vašu ljubavnu priču...

Aleksandar – Znači, vi biste bili moja unuka.

Madison – Da. Ja sam vaša unuka. *(Pauza.)* Ne verujete mi?

Aleksandar – Verujem... Čudno, nakon svih laži koje ste mi ispričali, u ovo uopšte ne sumnjam.

Madison – Razumem da je to teško čuti. Uzmite vremena koliko vam treba. Ništa mi ne dugujete. Ako tako želite, otići ću kao što sam došla i nikada više nećete čuti za mene.

Aleksandar – Ostanite, molim vas.

Madison – Ovde sam.

Pauza.

Aleksandar – Mogu da razumem zašto mi tada ništa nije rekla. Ali posle?

Madison – Ponavljam vam. Nije htela da vam nametne očinstvo. A posle je izgubila svaki trag o vama.

Aleksandar – Ubrzo nakon što je otišla, iselio sam se iz ovog stana. Nisam više mogao svakog dana da gledam taj prozor koji me je podsećao na njeno odsustvo.

Madison – Davno vam je poslala pismo. Vratilo joj se s napomenom „ne stanuje više na ovoj adresi“.

Aleksandar – Vratio sam se ovamo pre nekoliko godina. Upravo da napišem ovu knjigu. Kao da tako iz sebe isteram prošlost.

Madison – Ali njen duh nikada nije prestao da vas progoni...

Aleksandar – Naravno, poznavao sam druge žene. Ali ceo život sam živio u sećanju na tu prvu ljubav. Nikad više nisam voleo nikoga...

Madison – Nije znala da li ste se oženili. Da li ste osnovali svoju porodicu.

Aleksandar – Nisam.

Madison – Čula je za vas kad ste postali poznati pisac.

Aleksandar – I ja sam želeo da uspem u književnosti upravo zato da bih je ponovo osvojio. I da me, zahvaljujući mojoj slavi, lakše pronade. Tada je mogla da mi se javi.

Madison – Mislili biste da se vraća iz interesa, sad kad ste postali uspešan autor... Barem se ona toga plašila...

Aleksandar – Znači, imam ćerku...

Pauza.

Madison – Ni kada sam govorila o svojoj bolesti, nisam vas baš sasvim slagala. Moja majka je imala slabo srce. Umrula je nedugo posle mog rođenja, a da nije ni znala ko joj je otac.

Aleksandar – Žao mi je što to čujem.

Madison – Baka me je odgajila. Kad sam postala punoletna, htela je da znam ko mi je deda. Ali nije se usudila da ponovo stupi u kontakt s vama.

Aleksandar – Pa ste vi odlučili da to učinite umesto nje. Došli ste u Beograd.

Madison – Nisam mogla to da vam ispričam u pismu ili telefonom. Htela sam najpre da vas upoznam. Imali ste reputaciju samotnjaka i čangrizavca. Da mi se niste svideli, ništa vam ne bih rekla i vratila bih se u Njujork.

Aleksandar – Ali tako sam vas toplo dočekao da ste odlučili da me usvojite...

Madison – A pre svega, pročitala sam rukopis. Shvatila sam da nikada niste zaboravili tu ženu. Moju baku...

Aleksandar – Dobro je što ste došli... i ispričali mi kraj ove priče.

Madison – Još nije baš sasvim kraj... (*Aleksandar je vidno pogođen.*) Jeste li dobro?
Emocije prikrije humorom.

Aleksandar – Već sam bio deprimiran zbog godina, a sad mi kažete da sam deda.

Madison – Zar vam nije drago?

Aleksandar – Naravno da mi je drago... ali istovremeno saznajem da imam ćerku i da je mrtva.

Madison – Ali ja sam ovde... Majku gotovo nisam ni poznavala. A sada sam pronašla dedu.

Aleksandar uzme rukopis.

Aleksandar – Objaviću ovu knjigu. Posvetiću je ćerki koju nikada neću upoznati. I unuci koja mi je jednog dana bez najave provalila u stan...

Madison – Vrata su bila otvorena...

Aleksandar – Ali još moram da pronađem pravi kraj za ovaj roman.

Madison – U tome mogu da vam pomognem, rekla sam vam.

Aleksandar – Ne znam koliko će moje srce izdržati ako imate još iznenađenja.

Madison – Zapravo, ostala je još jedna stvar.

Aleksandar – Samo recite. Kad smo već dovde stigli...

Madison – Moja baka je živa.

Aleksandar – A gde danas živi?

Madison – U Njujorku.

Aleksandar – Onda je nežno poljubite u moje ime...

Madison – Možete to i sami da uradite.

Aleksandar – Vodite me sa sobom u Ameriku?

Madison – Baka je došla sa mnom. U stanu je preko puta.

Pauza. Očigledno je potpuno zatečen.

Aleksandar – Sad stvarno počinjem da se plašim...

Madison – Još uvek je veoma lepa žena... i nikada vas nije zaboravila. Pročitala je sve vaše knjige...

Aleksandar – Ali nije pozelela da upozna život njihovog autora.

Madison – Rekli ste da to nije važno...

Aleksandar – Ona je ta odsutna žena iz ovog romana.

Madison – Da, ali taj roman još nije pročitala... Nije znala da li je se još sećate... Da li je još volite...

Aleksandar – Još je volim... Ova knjiga je dokaz...

Pogleda prema publici, u pravcu prozora preko puta.

Madison – Dakle? Da joj kažem da dođe?

Aleksandar – Ona je prešla Atlantik da me ponovo pronade. Ja valjda mogu da pređem hodnik i odem do nje...

Aleksandar poljubi Madison.

Madison – Pustiću vas da odete sami do nje. Videćete. Iza prozora preko puta gotovo ništa se nije promenilo. A vrata su još uvek otvorena...

Izađe. Madison ostane i gleda prema prozoru.

Mrak

Kraj

O autoru

Jean-Pierre Martinez rođen je 1955. godine u Auvers-sur-Oiseu (*Francuska*). Karijeru je započeo kao bubnjar u nekoliko rok grupa, a zatim je radio kao semiolog u oblasti oglašavanja. Nakon toga počeo je da piše scenarije za televiziju, pre nego što se posvetio pozorištu i pisanju drama. Napisao je gotovo stotinu televizijskih scenarija i isto toliko pozorišnih dela, od kojih su neka već postala klasici (*Petak 13.*, *Strip Poker*). Jedan je od najizvođenijih savremenih dramskih pisaca u Francuskoj i drugim frankofonim zemljama. Njegove drame prevedene su na brojne jezike i izvode se na pozornicama širom sveta.

Amaterske i profesionalne pozorišne grupe koje traže dramske tekstove za izvođenje mogu besplatno preuzeti dela Jean-Pierrea Martineza sa njegovih internet stranica:

<https://jeanpierremartinez.net>

Međutim, prava na izvođenje, koja predstavljaju pravičnu naknadu za autorov rad, zakonska su obaveza. Bez obzira na to da li ste amater ili profesionalac, morate zatražiti odobrenje za izvođenje dela i platiti odgovarajuću autorsku naknadu za produkciju.

Jean-Pierrea Martineza zastupa Francusko društvo autora (*SACD*).

Za kontakt sa Jean-Pierreom Martinezom i podnošenje zahteva za odobrenje za izvođenje jednog od njegovih dela, molimo vas da koristite kontakt obrazac na njegovim internet stranicama:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

Ovaj tekst je zaštićen autorskim pravom. Svako neovlašćeno reprodukovanje, prilagođavanje ili korišćenje dela podleže važećim propisima o autorskom pravu.

Avinjon – septembar 2026.

ISBN 978-2-38602-498-6

<https://jeanpierremartinez.net>

Drama dostupna za besplatno preuzimanje